

AS Nationen/Tun Media AS
Schweigaards gate 34 E
PB 9390 Grønland
0135 OSLO

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO
postmottak@kud.dep.no

Høringsuttalelse om forslag til endringer i utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Vi viser til høringsbrev av 22.11.12, og oversender herved høringsuttalelse fra AS Nationen og Tun Media AS.

Kort om Nationen og Tun Media

Nationen er en uavhengig dagsavis, som ifølge formålsparagrafen skal «ivareta bygdefolkets og distriktenes økonomiske, sosiale og kulturelle interesser.» Nationen har dekning i over 400 av landets kommuner, og er en såkalt «riksspredt meningsbærende avis». Avisen utgir sitt innhold på papir, nett, mobil og nettbrett. Nationen har de siste årene vært blant de ti mest siterte avisene i Norge, og bidrar hver dag til mediemangfoldet her i landet gjennom å ta opp viktige saker som ikke dekkes av andre medier. AS Nationen eies av Tun Media AS, som også eier og utgir fagblader innenfor landbrukssegmentet. Tun Medias hovedeiere er de største aktørene innenfor landbrukssamvirket.

Generelt om endringer i produksjonstilskuddet

Nationen/Tun Media har i tidligere høringsuttalelse uttrykt støtte til departementets forslag om at innretningen på produksjonstilskuddet for dagsaviser endres, slik at ordningen blir plattformnøytral. Vi mener det er riktig og nødvendig, og i tråd med de raske og dyptgripende endringer som skjer i mediemarkedet. Dagens støtteordning virker hemmende på produktutvikling og innovasjon, fordi støtten utelukkende er knyttet opp mot papirmediet. At støttemottakerne også skal få tilskudd når deres innhold publiseres på digitale plattformer, er nødvendig for at publikasjoner som mottar produksjonsstøtte skal kunne utvikle seg og overleve i et nytt og endret medielandskap. Innholdet, og ikke en bestemt distribusjonsform, må være gjenstand for støtteberettigelse.

Spesielt om de punktene som diskuteres i høringsbrevet av 22.11.12

Løssalg

Departementet foreslår at også løssalgsaviser skal kunne være støtteberettiget innenfor den nye ordningen. Vi har forståelse for at det er vanskelig å skille prinsipielt mellom abonnementsaviser og løssalgsaviser, gitt selvsagt at støttemottakeren oppfyller alle øvrige krav som stilles i ordningen. Samtidig vil vi påpeke at konsekvensene av å åpne for produksjonsstøtte til løssalgsaviser ikke er utredet, og vi vil advare mot å gjøre en slik endring uten at det på forhånd er gjort en grundig konsekvensanalyse. Vi mener departementet særlig bør se på hvilke effekter forslaget kan få for

mediemangfoldet generelt, for de publikasjoner som i dag omfattes av støtteordningen og for det nasjonale nettavismarkedet for gratisdistribuert innhold. Først når disse konsekvensene er utredet og vurdert, kan man se om det å åpne for støtte til løssalgsaviser i praksis vil bidra til å bygge opp under pressepolitikkenes overordnede mål om mediemangfold og meningsbredde eller ikke.

Om flere aktører skal kunne komme inn og motta en vesentlig del av støtten, må det dessuten være en forutsetning at den totale potten økes, slik at endringen ikke får dramatiske konsekvenser for eksisterende mottakere.

Videre vil vi understreke betydningen av at endringer som nå gjøres knyttet til produksjonsstøtteordningen, bidrar til å løse de utfordringene fra før utsatte aviser opplever knyttet til den digitale transformasjonen. Derfor mener vi, for å unngå at en plattformnøytral pressestøtte i praksis fortsatt blir analog, at mediehusets totaløkonomi må ligge til grunn når støttebehov avgjøres. Ellers kan realiteten bli at en vesentlig del av støtten går til å understøtte ulønnsom papiravisdrift hos medieaktører som samtidig drifter lønnsomme digitalutgaver, mens aviser som er kommet langt kortere i den digitale overgangen, ikke får tilstrekkelig støtte til å gjennomføre nødvendige omstillinger. Det vil være svært uheldig.

Dersom departementet likevel skulle beslutte å innlemme løssalgsaviser i støtteordningen nå, mener vi at forslaget om at 10 prosent av tilskuddet skal øremerkes ubetalt lesing, må vurderes på nytt. Med løssalgsaviser som står sterkt digitalt inne i ordningen, vil vi trolig ikke få noen positiv effekt av forslaget overfor aktører som trenger støtte til å klare den digitale transformasjonen.

Avkortning

Nationen/Tun Media har ingen innvendinger mot forslaget om en avkortningsordning, og kan støtte forslaget med de forutsetninger som er skissert.

Støttetak

Ut fra det støttenivå Nationen ligger på i dag, vil avisen antakelig ikke påvirkes av det foreslåtte støttetaket på 40 MNOK, men vi ser at forslaget om et kronetak slik det er foreslått kan ramme andre aviser som er viktige for medie- og meningsmangfold. På generelt grunnlag synes vi departementet bør vurdere andre måter å begrense støttenivået på, dersom man står fast på at det skal innføres et tak. Også på dette punktet bør konsekvensene vurderes nærmere før beslutning fattet, ikke minst sett i lys av en eventuell innlemming av løssalgsaviser i ordningen.

Andre forhold

Overgangsordning

Ut fra beregningene som Kulturdepartementet tidligere har lagt fram, vil de foreslåtte endringer i forskriftene kunne innebære forholdsvis store endringer i støttenivå, særlig for Nationen. Vi kjenner ikke alle detaljene bak utregningene, men finner grunn til å understreke alvoret dersom støttenivået endres med flere millioner kroner fra ett år til et annet. Nationen har, etter mange år med store underskudd, de siste årene hatt positive driftsresultater. Likevel er økonomien svært sårbar, og vi vil ikke tåle en så stor og brå reduksjon i støtten som simuleringene indikerer. Vi støtter fullt ut målet og hovedgrepene i endringene som foreslås, men mener det er av avgjørende betydning at endringene ikke skjer på en slik måte at det setter noen av dagens støttemottakere i økonomisk fare. En

overgangsordning som gjør publikasjonene som mottar produksjonsstøtte i stand til å omstille seg i tråd med endringer i ordningen, må derfor være en selvfølge.

Tidsperspektiv

Utviklingen går fort, og hvert år går avisenes papiroplag (for de aller fleste publikasjoner) ned, mens oppslutningen om digitale medier øker. Slik er det også for Nationen. Endringene skjer i et stadig raskere tempo. Dersom vi skal få med flest mulig av våre abonnenter over på digitale plattformer, er det vesentlig at endringer i støtteordninger skjer raskest mulig. For hvert år som går blir det færre papirabonnenter å transformere, og derfor må en modernisert støtteordning komme raskt. Vi mener derfor at endringene som gjør støtteordningen plattformnøytral må komme fra 2014, mens eventuelle endringer knyttet til løssalg, støtte for ubetalt lesning og støttetak må vente til konsekvensene er nærmere klarlagt og vurdert.

Merverdiavgift

Vi finner det viktig å påpeke at en omlegging av produksjonstilskuddet alene ikke vil løse de store utfordringene mediebransjen står overfor i forbindelse med overgangen fra en analog til en digital medie verden. Produksjonstilskuddet er et sentralt element, som det er svært viktig å få tilrettelagt for en plattformnøytral produksjon. Men minst like viktig er det å finne gode løsninger på forholdene knyttet til merverdiavgift. Full mva. på digitalt redaksjonelt innhold er ikke til å leve med dersom aktører som produserer redaksjonelt kvalitetsinnhold over tid skal overleve.

Kategorisering

Avslutningsvis vil vi gjerne påpeke at vi ser svært positivt på at det nå tas grep for å tilpasse produksjonsstøtten til de strukturelle endringene mediebransjen står midt oppe i. Samtidig må det understrekes betydningen av at endringene gjøres på en slik måte at de ikke setter den fremtidige eksistensen til publikasjoner som bidrar til dagens mediemangfold i fare.

I denne sammenheng vil vi for eksempel påpeke at de foreslåtte endringer i kategoriseringer ikke må medføre reduksjon i støtten til aviser som i dag er i gruppen riksspredte, meningsbærende aviser. I så tilfelle er vi redd for at endringene heller bidra til å redusere enn å øke mediemangfoldet.

Oslo, 9. januar 2013

Med hilsen

AS Nationen/Tun Media AS

Mari Velsand

Sjefredaktør/daglig leder AS Nationen
Administrerende direktør Tun Media AS